

Helge Sander vs. Det Globale Panel:

Kreativiteten kommer fra markedet

11. juni | "I en dynamisk markedsøkonomi kan man ikke sidde for enden af et skrivebord i centraladministrationen og planlægge sig ud af problemerne. Kreativitet og innovationskraft kommer fra markedet, og det er netop heri markedets overlegenhed frem for central styring viser sig." Videnskabsminister Helge Sander møder i dag RÆSONs Globale Panel af unge udlandsdanskere.

1. Kjær: Handelsskolen i Herning
2. Langhoff-Roos: Politik og videnskab
3. Parello-Plesner: "Pay or decay"?
4. Werdelin: Uddannelse til nye industrier
5. Spenner: Universitetsvolumen og sprogkundskaber

1. Kjær: Handelsskolen i Herning

KJÆR. Hvordan kan det være, at Handelsskolen i Herning modtager støtte i millionklassen fra Forskningsministeriet, når Handelsskolen ellers ganske klart hører under Undervisningsministeriet?

Spørgsmålet hentyder til en række spørgsmål som er blevet stillet til mig i Folketinget vedrørende midler til den kandidatuddannelse, som Handelshøjskolen i København udbyder som forlagt undervisning på Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning. Intentionen med bevillingen er, at underviserkompetencerne på Handels- og Ingeniørhøjskolen i Herning vil blive styrket og udviklet til gavn for bl.a. den forlagte kandidatuddannelse fra Handelshøjskolen i København. HIH er det eneste CVU i Danmark, der har en aftale med et universitet om forlagt udbud af en kandidatuddannelse (cand. merc.).

Jeg vil i øvrigt henvise til mine svar til Folketinget, hvor spørgeren og andre særligt interesserede kan finde svarene optrykt på Videnskabsministeriets hjemmeside.

2. Langhoff-Roos: Politik og videnskab

LANGHOFF-ROOS. Politik og videnskab minder meget om hinanden ved begge at leve på løftet om at skabe et bedre liv - hvilken af dem indfrier bedst det løfte? Du må i din rolle som videnskabsminister daglig konfronteres med en prioritering mellem videnskabeligt og politisk fremskridt. Hvilket videnskabeligt eller det politisk fremskridt du er med til at skabe har mest forbedret dine medborgeres liv?

Mit største personlige bidrag, tror jeg, er at have været med til at indføre professionel fodbold i Danmark sammen med min gode ven, Harald Nielsen. Det har sat gang i en positiv udvikling i Danmark med en blomstrende fodboldindustri til følge, som ikke bare har bidraget til sportslige resultater, men også skabt vækst og arbejdspladser.

I dag håber jeg på at kunne bidrage til at bygge bro mellem forskningen og erhvervslivet, for det er det, vi skal leve af i fremtiden. Regeringens samlede reformer på vidensområdet vil bidrage til at styrke Danmark i globaliseringen. Det gælder således reformen af universiteterne, det forskningsrådgivende system, sektorforskningen og hele samspillet mellem forskning og erhvervsliv. Den højteknologiske fond skal være med til at fremtidssikre danske jobs gennem satsning på brede, løfterige teknologier som nano-, bio-, informations- og kommunikationsteknologi. Endelig har vi sikret stabile rammer for forskningen og universiteterne helt frem til og med 2007. Og det er første gang i mange år.

3. Parellø-Plesner: "Pay or decay"?

PARELLO-PLESNER. 'Pay or decay!' [Betal eller forfald!] Så nøgternt og dikotomisk gav tidsskriftet *The Economist* deres bidrag til den britiske debat om indførelse af differentierede tuition fees på engelske universiteter. *The Economist's* liberale konklusion var klar. Der eksisterer to modeller for at finansiere uddannelsessystemer. Det privatfinansierede nordamerikanske og det europæiske statsfinansierede. Den amerikanske model har vist sig at levere bedre resultater og at være økonomisk bæredygtig. På listen over verdens højst rangerede universiteter besætter USA næsten enerådende de første 15 pladser. Europæiske universiteter skal man langt ned på listen efter. De europæiske universiteter har nok en glørværdig og lang fortid, men venter der dem en glørværdig fremtid? Har *The Economist* ret, eller er der en farbar vej uden om betalingsuniversitet?

Universitetsreformen indeholder en række elementer, der vil styrke de danske universiteter, og som gør at forslag om at danskerne skal betale en kæmpe formue for at gå på universitetet ikke er en diskussion, der er relevant i Danmark. Vi har i øvrigt også sikret stabile finanser i de kommende år, så universiteterne har budgetsikkerhed. Og det er noget som de længe har bedt om.

OECD har også rost os for universitetsreformen på flere felter. Bl.a. bliver ledelsen styrket, så der kan træffes fremadrettede, strategiske beslutninger, der kan være upopulære i det korte øjeblik, men som er nødvendige på det lange sigt. Dernæst ligger der en uddannelsesreform, der skal sikre uddannelserne retter sig mod arbejdsmarkedets behov. Og endelig er vi i fuld gang med at styrke internationaliseringen af vort uddannelsessystem.

PARELLO-PLESNER. I EU-kommissionens nye udspil til flerårige budgetter i perioden 2007-2013 mere end fordobles bevillingerne til forskning. Alligevel anerkender Kommissionen, at det langt fra er nok til at indfri hovedmålsætningen i Lissabon-processen, om at blive den mest vidensbaserede økonomi i 2010. Hvad skal der til for at køre EU's forskningsniveau op i verdensklasse? Flere penge ville hjælpe, men er det nok?

Det er afgørende for EU's konkurrencekraft, at vores uddannelses- og forskningskvalitet er i top. Statsministeren har foreslået, at vi på europæisk plan markant øger forskningsindsatsen, bl.a. ved at hente pengene inden for andre felter. EU's stats- og regeringscheferne har efter statsministerens klare tale markeret sig positivt for styrket europæisk forskning. Og i EU's ministerråd har jeg klart markeret regeringens holdning, og vi arbejder aktivt med.

Udfordringen bliver at sammentænke regeringens mål om et højteknologisk Danmark med de europæiske mål på forskningsområdet.

Dertil vil jeg gerne føje, at det er lige så afgørende, at vi får kvalitet for pengene. Jeg vil ikke bare bede om midler uden at der er sikkerhed for, at der er fuld valuta for pengene, og dermed til gavn for job, vækst og velfærd. Det er bl.a. også derfor, at jeg betoner behovet for at sikre, at der kommer nye forskere på banen, så vi får et generationsskifte, der batter.

4. Werdelin: Uddannelse til nye industrier

WERDELIN. Hvorfor lykkes det ikke at forudse hvilke uddannelser, der er behov for i Danmark? Danmark halter konsekvent bagud når det gælder om at uddanne unge til nye industrier, som blomstrer op. Seneste er det synliggjort af manglen på spil-udviklere (hvor der nu er flere spillekonsoler i Europa end der er DVD-afspillere, widescreen-tv og digitale kamera'er tilsammen...)

I en dynamisk markedsøkonomi kan man ikke sidde for enden af et skrivebord i centraladministrationen og planlægge sig ud af problemerne. Kreativitet og innovationskraft kommer fra markedet, og det er netop heri markedets overlegenhed frem for central styring viser sig. DØR har i deres rapport fra efteråret 2003 bekræftet, at central styring og planlægning ikke er vejen frem for de videregående uddannelser.

Uddannelser opstår efterhånden, som der er behov for dem. IT-Universitetet er desuden blevet styrket under denne regering, bl.a. ved at ændre dets status til at blive statsanerkendt som universitet. I dette og i andre kreative miljøer ligger mange muligheder for at udstyre unge med kvalifikationer på allerhøjeste niveau, der gør dem egnede til at arbejde med disse særligt løfterige teknologier. Jeg forventer tilsvarende, at de nye ledelser og bestyrelser også er deres opgave voksen i forhold til, at vi ikke uddanner unge til ledighed.

5. Spenner: Universitetsvolumen og sprogkundskaber

SPENNER. Tony Blair's New Labour-regering mener så afgjort, at universitetsstuderende bør betale en del af deres uddannelsesomkostninger - en pris på cirka 35.000 kroner om året (som dækker måske 40-45% af de totale omkostninger p.t.) En vigtig del af argumentet for denne form for brugerbetaling - som kan finansieres via rentefri lån - er, at man kan få universitetsvolumen op på 50% af befolkningen. Er 50% det rigtige niveau for et land som Danmark?

Jeg henviser til min besvarelse af spørgsmål tre. Det ligger ikke i VK-regeringens program at unge skal betale en kæmpe formue for at læse ved universitetet. For særligt interesserede kan der findes mere om den engelske regerings forslag på dets hjemmeside og evt. i The Economist.

SPENNER. En stor del af moderne videnskab og forskning bliver udarbejdet og præsenteret på engelsk fordi der skal kommunikeres effektivt i internationale sammenhænge. Bør danske elever blive flersprogede på et tidligere tidspunkt end nu for at fremskynde "dansk" viden?

For regeringen er det afgørende, at vore unge har både rødder og antenner i orden – at både dansk sprog og engelsk indgår som et naturligt element på de videregående uddannelser.

Der er tale om en balance, og vi har fuld tillid til, at institutionerne magter denne opgave. Også i fremtiden har det danske sprog en naturlig, central placering på vore videregående uddannelser. Samtidig skal vi sikre en klar internationalisering i uddannelserne, så danske unge har redskaber til at begå sig på et stadig mere globaliseret arbejdsmarked.

Helge Sander (f.1950) er tidl. journalist og fhv. borgmester i Herning (1998-2001), hvor han sad i byrådet 1974-79 og 1994-2001. Fra 1984-98 medlem af Folketinget; 1987-8 medlem af Venstres folketingsgruppes bestyrelse og partiets hovedbestyrelse. Dertil bl.a. sekretær for Herning Cykelklub (1970-2); formand sammesteds og medlem af Danmarks Cykelunions udtagelseskomité (1974-75); direktør for Herning Fremad 1978, 1979 Sekretariatschef i Divisionsforeningen i fodbold.

Aimée Kjær er MA i Offentlig Administration og Geografi fra RUC. Fra 1999-2000 arbejdede hun sideløbende med sine studier for Udenrigsministeriet. Hun er særligt interesseret i internationalisering og regional udvikling. I øjeblikket arbejder hun for NGO'en International Cooperation Cambodia – bl.a. med human resources, public relations og organisationsudvikling.

Klaus Langhoff-Roos er cand. scient. pol. og har arbejdet for et af de store danske konsulentfirmaer, PA Consulting Group. Skrev bogen "Momentum – om industriens udvikling og virksomheders omstillingsevne" (Børsens Forlag), der er blevet kaldt til én af sidste års bedste ledelsesbøger. Han er nu flyttet til Schweiz og er tilknyttet et rådgivningsnetværk, der bl.a. arbejder for de større europæiske flyselskaber.

Henrik Werdelin er BA i Samfundsfag fra Aalborg Universitet og MA i journalistik fra University of Westminster. Han har været New Media Development Executive for MTV; medstifter af og administrerende direktør for TripleDash; indtil fornylig kreativ direktør for MTV i Frankrig og nu ansvarlig for MTV Games i London.

Jonas Parello-Plesner er diplomat ved den danske ambassade i Paris og studerer for tiden ved Ecole nationale d'administration i Paris. JPP har brede interesser – han har skrevet manuskripter til flere fiktionkortfilm med støtte fra Filminstituttet; bl.a. vist på DR (og har endnu flere liggende i skuffen). Han skriver også artikler, boganmeldelser og lign. i tidsskrifter og aviser. I RÆSON skriver og spørger han fuldstændig for sin egen regning.

Morten Spenner arbejder med hedge fond investeringer hos International Asset Management i London (www.iam.uk.com). Efter uddannelse på Oxford University (Philosophy, Politics and Economics) og London School of Economics (International Relations) var han aktiv indenfor 'mergers and acquisitions' i en årrække hos Putnam Lovell Securities. Han har skrevet artikler om investeringer for en række internationale udgivelser; og hans andre interesser omfatter international miljøpolitik og arkitektur.